

Laboratorionäytteiden lähettäminen

Näytelähetykset kuljetaan kotimaassa mm. kirjeenä, vastauslähetyksenä, pakettina tai rahtina. Pakettina lähetettäviin näytelähetyksiin tulee valita Särkyvä-lisäpalvelu. Lähetys jätetään kuljetukseen viemällä se Postin palvelupisteeseen tai tilaamalla sille nouto halutusta paikasta. Näytettä ei saa jättää kirjelaatikkoon eikä se voi olla kuollut eläin.

Lähettäjä on vastuussa aineen oikeasta luokittelusta, pakkaamisesta ja merkinnöistä. Lähettäjän vastuulla on myös asianmukainen kuljetettavaksi jättäminen VAK¹-lain (719/1994) ja sen nojalla annettujen asetusten ja määräysten mukaisesti. Lähettäjä vastaa myös aineen nimen, luokituksen ja muiden vaadittujen tietojen oikeasta merkinnästä asiakirjoihin.

Jokaiseen lähetykseen merkitään lähettäjän yhteystiedot. Mikäli lähetyksen pakkaa esim. potilas, annetaan hänelle selkeät ohjeet pakkaamisesta ja merkinnöistä. Kuivajäähän pakattujen aineiden lähettäminen edellyttää erillistä sopimusta ja lähettäjä ohjeistetaan erikseen. Sopimus tehdään Postin yhteyshenkilön kautta.

Postin VAK-turvallisuusneuvonantaja auttaa tarvittaessa ohjeen tulkinnassa ja lähettämiseen liittyvissä kysymyksissä. Lisätietoja vaaralliseksi luokiteltujen aineiden kuljetuksesta löytyy myös Liikenteen turvallisuusviraston Trafín internetsivuilta https://www.trafi.fi/liikennejarjestelma/vaaralliset_aineet.

Tartuntavaaralliset aineet

Aineet, joiden tiedetään tai kohtuullisella varmuudella oletetaan sisältävän taudinaiheuttajia, ovat tartuntavaarallisia. Taudinaiheuttajiksi määritellään mikro-organismit tai muut aineet kuten prionit, jotka voivat aiheuttaa sairauksia ihmisille tai eläimille. Tartuntavaaralliset aineet on luokiteltava VAK-luokkaan 6.2 ja soveltuvaan YK-numeroon 2814, 2900 tai 3373.

Tartuntavaaralliset aineet – UN 2814 ja UN 2900

Aineet on luokiteltava YK-numeroon UN 2814 tai UN 2900, mikäli niitä kuljetetaan muodossa, joka voi altistumisen tapahduttua aiheuttaa muuten terveille ihmisille tai eläimille sairauden, jonka seurauksena on pysyvä vamma, hengenvaara tai kuolema. Posti ei ensisijaisesti kuljeta näitä aineita. Tähän ryhmään kuuluvien aineiden lähettämistä tulee olla yhteydessä Postin yhteyshenkilöön tai VAK-turvallisuusneuvonantajaan.

Tartuntavaaralliset aineet – UN 3373

YK-numeroon UN 3373 luokitellaan tartuntavaaralliset aineet, jotka eivät täytä YK-numeroihin 2814 tai 2900 kuulumisen kriteereitä. Näiden aineiden virallinen nimi on BIOLOGINEN AINE, KATEGORIA B.

¹ VAK= Vaarallisten aineiden kuljetus

UN 3373 -numerolla luokiteltujen aineiden pakkaaminen

YK-numeroon UN 3373 luokiteltavien aineiden pakkaamisesta määrätään pakkausmääräyksessä P 650:

- Lähettäessä käytetään hyvälaatuista pakkausta, joka kestää tavanomaisen kuljetuksen iskut ja kuormitukset.

- Pakkaus ei saa vuotaa tavanomaisissa kuljetusolosuhteissa.

- Pakkauksen on koostuttava kolmesta osasta:

- primaariastiasta (1. kuva)
- sekundaaripakkauksesta (2. kuva) ja
- ulkopakkauksesta.

- Primaariastioiden ja sekundaaripakkausten on oltava tiiviitä.

- Primaariastiat on joko käärittävä yksittäin tai erotettava siten, etteivät ne pääse kosketukseen keskenään (3. kuva).

- Nestettä sisältävien primaariastioiden ja sekundaaripakkauksen väliin on laitettava imeytysainetta, jonka on pystyttävä imemään primaariastioiden sisältö kokonaan.

- Sekundaaripakkaukset on pakattava ulkopakkaukseen käyttäen sopivaa sulloainetta (4. kuva).

- Pakkaus on merkittävä kärjellään seisovalla neliöllä, jonka sisällä on teksti UN 3373. Viereen merkitään "BIOLOGINEN AINE, KATEGORIA B".

Merkinnän on oltava helposti näkyvä ja selvä (5. kuva).

- Näytteet voivat kulkea myös lentokuljetuksessa. Lentokuljetusta varten tulee tehdä merkintä "BIOLOGICAL SUBSTANCE, CATEGORY B".

- Posti edellyttää, että ulkopakkauksena käytetään kelta-mustaraitaista laatikkoa.

VAK-säännöksistä vapautetut näytteet

Näytelähetyksiä koskevat vapautukset ovat lakikokoelman ”Vaarallisten aineiden kuljetus tiellä 2017” (VAK2017) kohdassa 2.2.62.1.5. Esimerkiksi ihmis- ja eläinperäiset näytteet, joissa on hyvin pienellä todennäköisyydellä taudinaiheuttajia, eivät ole VAK-säädösten alaisia, mikäli ne on pakattu ja merkitty ohessa esitetyllä tavalla. Esimerkkejä näistä näytteistä on lakikokoelman kohdassa 2.2.62.1.5.8. Arvion aineen tai näytteen vapautuksesta tekee asiantuntija.

VAK-säännöksistä vapautettujen näytteiden pakkaaminen

Ihmis- ja eläinperäiset näytteet, joissa on hyvin pienellä todennäköisyydellä taudinaiheuttajia, on pakattava myös huolellisesti.

- Lähettäessä käytetään hyvälaatuista pakkausta, joka kestää tavanomaisen kuljetuksen iskut ja kuormitukset.
- Pakkaus ei saa vuotaa tavanomaisissa kuljetusolosuhteissa.
- Pakkauksen tulee koostua nestetiiviistä primaariastiasta ja sekundaaripakkauksesta sekä ulkopakkauksesta.
- Nestemäisten aineiden primaariastioiden ja sekundaaripakkausten väliin laitetaan imeytysaine.
- Pakkaukset merkitään tekstillä ”Ihmisperäinen näyte – vapautettu” tai ”Eläinperäinen näyte – vapautettu” (kuva 6).
- Näytteet voivat kulkea myös lentokuljetuksessa. Lentokuljetusta varten tulee tehdä merkintä ”Exempt human specimen” tai ”Exempt animal specimen”.
- Posti edellyttää, että ulkopakkauksena käytetään kelta-mustaraitaista laatikkoa.

Lisätiedot

Lisätietoa vaarallisten aineiden lähettämisestä saat Postin yhteyshenkilöltäsi tai VAK-turvallisuusneuvonantaja Pauliina Auverilta puh. 020 452 0092, pauliina.auveri@posti.com ja asiakaspalvelustamme:

www.posti.fi/yhteystiedot (henkilöasiakkaat)
www.posti.fi/yritysassiakaspalvelu